

HÍR- ÉS SZÓLVÉNYI FÖLD

1923. év április 28.

SZOMBAT

Debrecen, V. évf. (96. sz.)

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

HELYBEN ÉS VIDÉKEN EGY ÓRA 600 K.
EGYES SZÁM ÁRA 30 K.

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
FELELŐS SZERKESZTŐ:
KOLOS VARY-BORCSA MIHÁLY

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
DEBRECEN, PIAC-UTCA 59. SZÁM
TELEFON 3-48. SZÁM.

A kisantant ismét provokálni akarja Magyarországot

A csehek folytatják a „megtorló intézkedéseket” - A felbomló Szerbia is akcióba lépett - Bethlen miniszterelnök külföldi utja

A felvidéki magyar határon történt összejutások ügyében kiküldött vegyesbizottságok vasárnap délután 12 órakor találkoznak Him községben. Ez a bizottság tagja a helyszínen megállapítani azt, hogy az összejutások hogyan történtek meg. A cseh kormány elfogadta a békés megoldás elvét, de a csehekre jellemző módon tovább folytatja a magyar lakosok kintassítását és Magyarország felé a vonattájakat beszüntetését. Amíg egyrészt hirdetik a békés elintézés, addig a nekik kiszolgáltattott magyarokon töltik ki bosszújukat és nem törődnek azzal, hogy megélhetésüktől fosztanak meg egész családokat, folytatva a gyűlöletes bosszuallás művét.

A magyar gyűlölettel sugallva, a kisantant másik tagja, a felbomló-földben levő

Szerbia is siet minden ok nélkül rendszabályokat alkalmazni Magyarországon ellen.

Ez a celtalan és oktalan gyűlölködés a maga balkáni erkölcsi nyereségével jellemzi azokat az összejutásokat utódállamokat, amelyeket eddig a nyugati hatalmak támogattak. Szerbiának most egyáltalán semmi oka sincs és még csak ürügyet sem talál a Magyarország elleni fellépésre és mégis bejelentette Prágának, hogy Csehországhoz hasonlóan megtorlást fog alkalmazni. Beszünteti a magyarok részére az utlevelék látmozását és kintassításokat fog végkezni.

Remélhető, hogy nemsokára véget ér Középeurópa balkanisítása és

ennek eléréséhez lényegesen hozzá fog járulni

Bethlen miniszterelnök legközelebbi külföldi utazása.

Ez alkalommal bizonyosan módot fog találni arra is a miniszterelnök, hogy rámutasson arra a nemtelen eljárásra, amelyet a Magyarországot kirabló utódállamok a védtelen Magyarországgal szemben tanúsítanak. A külföldön általában úgy emlékeznek meg Bethlen miniszterelnök tervezett utazásáról, mint amelynek minden kildtása megvan a sikerre. Megállapítják azt is, hogy ez az utazás diplomáciai uton már régen jól elő van készítve és a kisantant részéről gördített nehézségeket már is sikerült elhárítani az utból.

Hollandiában a kamara egyik képviselője felszólalt

a magyar kisebbségek érdekében

és azt kívánta, hogy Hollandia legyen lépéseket abban az irányban, hogy a népszövetség mellett egy kisebbségi külön bizottságot alakítsanak, amely állandóan a kisebbségi panaszokkal foglalkozzék.

A lausannei tárgyalásokról érkezett legutóbbi hírek a török kiküldötték makacs ellenállásáról számol be.

A Ruhr-vidéken a helyzet változatlan. Diplomáciai lépések az egyezkedési tárgyalások megkezdésére még nem történtek. Egyes lapjelentések szerint Németország nem hajlandó tulmenni a januári Bergmann-féle javaslatokon.

A krisztusi erkölcsön, alkotó munkán és az egyetértésen épül fel az állam

A nemzetnek erőt csak az egység adhat

A Kormányzó dunántúli szemleutja

Az államfő a mai napon tovább folytatta dunántúli szemleutját mindenütt a lakosság rajongó lelkesedésétől és meleg szeretetétől környezve. A kormányzói különvonat Szekszárdon időzött rövid ideig, ahol a feldiszipített pályaudvaron Windl Károly polgármester mondott üdvözlő beszédet.

A jobb jövőt csak vállvetett, önzetlen, minden áldozatra kész munka biztosíthatja, — mondotta a Kormányzó többek között válaszában, — ez az igazi hazaszeretet, amely kell, hogy győzelemre vigye a magyar igazságot és újra naggyá tegye sokat szenvedett hazánkat.

Szekszárd után Tolnamözsön állott meg a vonat, majd a fogadtatás után a Kormányzó kocsiira szállt és lovas bandériummal az élén Tolna községbe hajtatott, ahol a község-kháza előtt levő térségen szünni nem

akaró lelkes tüntetéssel fogadta a lakosság. Forster Zoltán főispán üdvözlő beszédére a következőképpen válaszolt a Kormányzó:

Nem győzöm eléggé hangsúlyozni, hogy a nemzetépítő munka csak akkor lehet eredményes, ha egyetértésben, egymással összefogva dolgozunk.

Szükséges, hogy mindenki az országban apostola legyen a jónak.

Örömmel látom mostanában, hogy minden szép és jó mozzanlat, melyet megindítottunk, szépen halad előre.

A Kormányzó ezután szemlét tartott a helyőrség felett.

Délelőtt tíz órakor a tiszti főépület dísztermében a különböző küldöttségeket fogadta a Kormányzó.

A vármegye tisztelgő küldöttségének a következőket mondotta:

— Nem messze vagyunk Mohács

szomorú emlékü földjéről és arra kérem Önöket, ne felejtsek el a mult tanulságait, hogy egy nemzetnek erőt csak az egység adhat. Legfőbb feladatunknak tekintem, hogy a nemzeti eszme, a nemzeti érzés mindent egyesítő erejével összeforasszam a magyar szíveket.

Mindenkinek részt kell venni az ország újjáépítésében,

mert a nemzet életképessége minden polgára életének munkáján épül fel.

Délben 12 órakor indult el a Kormányzó kíséretével Tolnából Baja felé. A pályaudvaron megjelent küldöttségek üdvözlése után a Kormányzó a következőket mondotta:

— A krisztusi erkölcs, az alkotó munka és az egyetértés olyan tényező, amelyek nélkül államoknak nemcsak a fejlődése, de fennállása is lehetetlenné válik. Kell, hogy erről minden magyar ember meg legyen győződve.

Baján, ahova lelkes ovációk köze-

pette délután 2 órakor érkezett meg a különvonat, a küldöttségek élén az államfőt Krudy Ferenc, Baja város főispánja fogadta és üdvözölte.

Ezután a Kormányzó a helyőrség csapatai felett tartott szemlét, majd a városháza előtt levő Szentháromság-térren elfoglalta helyét a számára fenntartott emelvényen. A polgármester üdvözlő szavaira adott válaszában kijelentette, hogy

ha a munkások fáradozásához a magyar szívek harmóniája járul, akkor meg fogjuk érni a szebb magyar jövő hajnalát.

A Kormányzó a közönség lelkes éljenzése közben a városházára vonult, ahol a küldöttségek tisztelgését fogadta. Délután fél hét órakor Baja város hölgyközönsége az államfő tisztelgését teát rendezett.

Tea után a közönség lelkes sorfalai között a pályaudvarra hajtatott és folytatta útját Kaposvár felé.

A kormány gondoskodik a tisztviselői lakbérek megfelelő rendezéséről

Rakovszky belügyminiszter erőteljesen visszaverete Szilágyi Lajos Horthy-akció ellen intézett támadását

Részleteiben is elfogadták a mezőgazdasági munkabértörvényt

A nemzetgyűlés mai ülését Huszár Károly alelnök háromnegyed 11 órakor nyitotta meg.

Az elnöki bejelentések után Rakovszky Iván belügyminiszter szólt fel. A nemzetgyűlés tegnapi ülésén Szilágyi Lajos ismét szóváltotta a Horthy-akció ügyét s fenntartotta előbbi felszólalásában felhozott vádjait. Arra kéri Szilágyi Lajost, hogy akkor, amikor ilyen nagy horderejű kérdéseket tesz szóvá, ne csak a kisebb hibákat lássa meg, hanem becsülje meg azt, hogy a térségre jósolt nyomorforradalom helyett a mezőgazdasági munkások tizezrei jutottak munkához. A hazipari géppontoknak egész sorozatát teremtették meg s a fennmaradt feleslegekből pedig a jövőben is képesek leszünk az újabb nyomor enyhítésére.

Ezeket az eredményeket figyelembe véve, be kell látni, hogy az itt-ott felmerülő panaszok rendszerint olyanok szájából hangzottak el, akik vagy nem akartak adományozni, vagy pedig ingyen szerettek voltak hozzájutni az adományokhoz, vagy akik nem viseltetnek szimpátiával azok iránt, akik az akciót intézték.

Ezután áttérnek a

mezőgazdasági munkabérek szabályozásáról

szóló törvényjavaslat részletes tárgyalására.

A Ház a javaslatot több felszólalás és Nagyatádi Szabó István válasza után lényegtelen módosításokkal részleteiben is elfogadta.

Az elnök napirendi javaslata után áttérnek a

sürgős interpellációkra.

Dinich Ödön a saját használatra engedélyezett dohánytermelés tárgyában kiadott rendeletet teszi szóvá. Kifogásolja, hogy a pénzügyminiszter a dohánytermelést kizárólag azoknak engedélyezi, akik földműveléssel foglalkoznak.

Nagyatádi Szabó István válaszol: Hosszas vita után a pénzügyminiszter belement abba, hogy úgy mint a multban, újból termelhessenek dohányt. Megígéri, hogy a pénzügyminiszternél közbenjár a rendelet módosítása érdekében.

Csilléry András a közalkalmazottak lakbértörvényének felemelése érdekében

interpellálta meg a pénzügyminisztert.

A mai hangulatban a májusi lakbéremelés egyenesen katasztrófálissá válhatik a köztisztviselőkre. Ha eddig a köztisztviselők nyomorogtak, fáztak és éheztek is, legalább lakásuk volt, azonban most, ha a kormány nem vállalja magára helyettük a lakbértörvényt, nem lesz nekik még lakásuk sem. Meg kell oldani végre ezt a sajnálatos kérdést és az 1908. évi lakbérendeletet úgy egészíteni ki, hogy az a mai kor vívmányainak mindenben megfeleljen. Sürgős intézkedésre kéri a pénzügyminisztert, hogy úgy az állami, mint más közalkalmazottakra, sőt a város és vármegyei alkalmazottakra is terjessze ki a rendelet hatályát.

Kállay Tibor pénzügyminiszter: Egészen természetesnek tartja a kormány, hogy akkor, amikor a lakberek felemeléshöz hozzájárul, a tisztviselők lakbéréit is felemelje.

Az addigi lakbéréket két részre osztja. A nagyobb családoknál az összes fizetési osztályban közösen rendeztetik, és a békebeli lakbereknek megfelelő lesz. Ami a különböző állami alkalmazottak lakbéréit illeti, leghelyesebb módja az egyesítés és azt ki fogják terjeszteni úgy a városi, mint a vármegyei alkalmazottakra is. — A lehetőség szerint mindent el fog követni, hogy az utalványozást siertesse.

Csilléry András a választ nem veszi tudomásul, a Ház tudomásul veszi.

Homonnay Tivadar interpellációjában a

közlisztviselők ügyével

foglalkozik. A baj szerinte ott van, hogy a kormány egyik kezével segít ugyan, de a másik kezével elvonja ezt a segítséget.

A most kiadott lakbérrendelet miatt már is nagy nyugtalanság érezhető a tisztviselők körében. Kéri a pénzügyminisztert, hogy a lakbérfizetés kötelezettségét a közalkalmazottaknál *junius 30-ig tolják ki*, továbbá, hogy mondassa ki törvény-

hozási uton a lakbereknek a tisztviselők részére 1923 augusztusában és novemberében esedékessé váló felemelését.

Kállay pénzügyminiszter válaszában hangsúlyozza, hogy a kormány mindent megtesz a tisztviselői kar érdekében, amit az állam szomorú viszonyai között ma megtehet. A jelenlegi helyzetet a gazdasági élet alakulása, a viszonyok és

a forradalmak idézték elő.

Lehetetlen a kormányt felelőssé tenni a mai súlyos helyzetért.

Kállay: Felolvassa, hogy miképp óhajtja rendezni a lakbéréket.

A lakberek a következők:

a XI. fizetési osztályban 6—800, a X-ikben 700—900, IX-ben 800—1000, VIII-ikben 1100—300, VII-ikben 1400—600, VI-ikben 1600—860, V-ikben 1800—2000. Természetesen a népjóléti miniszterrel meg egyeztünk abban, hogy ezek a mai lakbéremelések

megfelelé szorzószámokkal szorzandók meg.

Ami a díjnokokat és hasonló alkalmazottakat illeti, részükre valami lakbérfedezetet segélyképpen juttat.

A Ház a pénzügyminiszter válaszáat tudomásul veszi, mire az ülés 3 órakor véget ért.

Rácz Kálmán öngyilkos akart lenni a véres éjszakán

Bagdinak állítólag kétszázhatvan ezer leije volt összeállítják a gyilkos fegyenc bűnlajstromát. **A rend hősi halottjának temetése** Megindult a gyűjtés a hátramaradottaknak

Rácz Kálmán és **Bagdi Gyula** szökött fegyencnek, akiknek izgalmas és véres szökése két nap óta lázban tartotta az egész várost, csütörtök reggel óta a rendőrségi fogda lakói. Kettőzött órség vigyáz rájuk s állandóan bilincsek között tartják őket. A rendőrség most bűnlajstromuk teljes összeállításán fáradozik. A két merénylőt ismételtén kihallgatták, de újabb lényegeset már nem tudtak vallani.

Rácz Kálmán elbáda, hogy mikor a merénylet után éjszaka bolyongtak,

az öngyilkosság gondolatával foglalkozott,

de ő, aki oly hidegvérrel tudta másra fordítani a revolvért, nem merte saját maga ellen emelni a gyilkos fegyvert.

Földi detektív állapota javult van, az orvosok most már feltétlenül biznak felgyógyulásában. Tegnap **Szép László** vizsgálóbíróhelyettes részletesen kihallgatta. Földi szerint Rácz a lövések után a következőket kiáltotta feléje:

— *Még ha innen elmenekülnék is, a lent levők agyonvernek!* . . .

Földinek ez a vallomása súlyosan terhelő a Rácz-fiukra.

Bagdi újabb kihallgatása során avval a mesével áll elő, hogy 260 ezer leija volt neki, amelyet üldözés közben veszített el, valószínűleg a borbélyüzletben. Ez az állítása azonban aligha igaz. Bagdinál megmotozása-kor két vajaskenyeret s 2000 leut találtak.

A köteleességtejesítés halottja

P. Tóth János polgári rendőr halála általános nagy részvétet keltett. Holttestét pénteken délután boncolták fel. A halál közvetlen oka haslővéstől eredő hashártyagyulladás volt. Temetése szombaton délután 2 órakor lesz a kórház halottas-

házából a gör. kath. egyház szertartása szerint a legteljesebb dísz mellett. A temetési menet a Péterfia-, Piac-, Kossuth-, Batthyányi-, Szent-Anna-utcákon halad végig. A menetet egy szakasz lovasrendőr nyitja meg, majd egy rendőrszázad, utána katonazenekar. A halottaskocsi mögött fog haladni a rendőrtisztviselői kar.

A sírnál a kerület egyik magasrangú képviselője, míg a detektívtestület nevében dr. **Zempléni Gusztáv** fog gyászbeszédet tartani. A temetésen Debrecen összes közhatalosai képviselik magukat.

A rendőrség a következő gyászjelentést adta ki:

A m. kir. államrendőrség debreceni kapitánysága mély megilletődéssel tudatja, hogy derék bajtársa **P. TÓTH JÁNOS** m. kir. államrendőr, a Károly csapatkereszt tulajdonosa életének 32-ik évében, nem hivatalos hősies tejesítése közben — elvetemült gonosztevők gyilkos golyói által találya — folyó évi április hó 26-án meghalt. A becsületes önfeláldozó kötelességtejesítés áldozatát folyó hó 28-án délután 2 órakor fogjuk a belső klinikai telep (volt városi kórház) halottasházából a rom. kath. temetőben örök nyugalomra helyezni. Debrecen, 1923 április 27. Emlékedet, mint a hűséges magyar rendőr példáját megőrizzük!

Gyűjtés a hátramaradottaknak

A rend hősenek, a kötelességtudás hősi halottjának özvegye s három árva, a 10 éves Mária, négyéves János és az egyéves Laci a legnagyobb nyomorban maradt hátra. A nagyközönség, amely érzi s jól tudja, hogy **P. Tóth** a rend- és közbiztonság halottja, részvételtelve segít támogatásukra.

Eddig befolyt a **Hajdúföld** útján: **Mező Sándorné** 1000, **Juhász Dánielné** gyűjtése 1000 korona. A rendőrségen: **Hadházy Ferenc** 10000, **Fényes-estvérek** 5000, dr. **Ferenczy Tibor** rendőrfőtanácsos gyermekei

1000, **Halász Nándor** 500 és **Haranghy Eodre Futura** igazgató 500 korona. A gyűjtést tovább folytatják; adományokat elfogad és nyilvánosan nyugtáz a **Hajdúföld** szerkesztősége.

A szembesítés

Délután folyamán szembesítették a két gonosztervőt, **Ráczot** és **Bagdit** egymással. A szembesítés izgalmas volt s az összes felmerült ellentéteket tisztázta. **Bagdi** ugyanis azt állította, hogy ő nem lőtt, revolvere sem volt, míg **Rácz** szerint **Bagdi** is lövöldözött.

A szembesítésnél **Rácz** a szemébe mondta **Bagdinak**:

— *Igenis, te is lőttél a padláson a detektívekre. Kikapad a kezemből*

A lóborbély művész megnyírta és megborotválta a Szilárd paripát

Két gazda harca a lóért — Eldűit a nagy per — Kiderült az igazság — Nagy a perköltség

A **Hajdúföld** egyik februári számában már ismertette annak a bonyolult s nem mindennapi pernek a történetét, amely két kiscgazda között folyik egy ló, a büszke Szilárd paripa tulajdonjogáért.

A lóper előzményei igen messzire nyulnak vissza. 1920-ban **Szilágyi József** mikiépéresi gazdának elveszett a kanca lóva, a Szilárd paripa. Egy év múlva felismerték a falubeliek a debreceni Berta malom előtt a lovat **Rési János** tiszafüredi gazdánál. A csendőrök visszaadták a lovat Szilágyinak s az 206 napig nála is volt, de azután újra **Rési** birtokába került a paripa.

Ha kell per, hát hadd legyen per

A két kiscgazda nem hagyta a becsületét, perelt ez is, perelt az is. Felperes **Rési** 20 ezer 600 koronát követel Szilágyin avval az indoklással, hogy míg lóva Szilágyinál volt használatban, az neki napi 100 korona kart jelentett.

Azonban **Mikepércs** sem hagyta magát s alperes Szilágyi ellenkeresetet adott be **Rési** ellen. Azt vitatta, hogy a ló tulajdonképpen az övé s kérte annak visszaadását.

A bilyog és a születési év

A két pereskedő gazda mindenfélé érvet felsorakoztatott a maga igaza mellett. Szilágyi azt vallotta, hogy az ő lóva most nyolc éves, míg **Rési** amellett kardoskodott, hogy már 10 éves elmúlt, merthogy 1912-ben látta meg a napvilágot Tiszafüreden. Az állatorvosok inkább a 10 év felé hajlottak. Elkieseredett harc folyt a bilyog körül is. A lovon most **R bilyog van, ami Rési tulajdonjogát bizonyítja.**

— Ez semmi — állítja Szilágyi. Igaz, hogy felül **R bilyog van**, de jobban meg kell vigyázni s kitűnik, alatta az **Sz bilyog, ami pedig napnál fényesebben bizonyítja Szilágyi igaza mellett.**

Segít a lóborbély

A vitás lóper **Buday Sándor** kir. járásbíró előtt folyik. Két ízben tartottak már tárgyalást; két ízben hozták be a Szilárd paripát Debrecenbe, bírósági közszemlére. Egy alkalommal bevezették a törvényszéki komor, homályosszürke folyosójára is, ahol szokatlanul hangzott a ló patáinak dobogása — hites bírósági urak vigyáztak meg főviről-hegyire a Szilárd paripát — de eredménytelenül. Ellenkezők voltak a vélemények. **Buday** járásbíró akkor a következőképpen oldotta meg a fogas kérdést. Elrendelte, hogy harmadizben is be kell hozni a Szilárd

a revolvért s az utolsó lövést le telted Földire. Tagadni mered? . . .

Erre **Bagdi** is beismerő a lövést. Kiderült a szembesítés során, hogy oláh megszállott területen számos betörést, lopást követtek el. A lopott ruhákat a volt oláh kolozsvári rendőrkapitánynak, **Dregán Pálnak** adták el. Szatmárról egy zsidó kereskedő házat rabolták ki, míg az a templomban volt. Ezüst órákat, aranyláncot, gyűrűt vittek el. Nagymajison végvárszokat, legfinomabb szövöketet raboltak, loptak s abból Debrecenbe is hoztak. Egyrészt értékesítették, másik részét megtalálták lakásukon.

Ráczot és **Bagdit** erős készütség mellett ma délelőtt 11 órakor kísérik át az ügyészség fogházába.

paripát Debrecenbe s a bíróság előtt lóborbély lönyíró szerzőjével kötele megnyírni a paripát, hogy megállapítsák, az Sz, vagy az R bilyog-e az eredeti, a régebbi, mivel az az időközben kinőtt szőrözlet miatt megállapítható nem volt.

Elérkezett a nagy nap, amikor is a Szilárd paripa hovatartozandóságáról dönt a magas bíróság. A Szilárd paripát harmadizben is bevezették Debrecenbe. Komolyan, méltóságteljesen lépeget a kanca, mintha átérezné a nap fontosságát. A törvényszék kapuja előtt felnyerit . . . majd *be akar menni újra a folyosóra. Ismerős neki az út nagyon . . .*

A teremben . . .

Ezalatt a teremben **Buday Sándor** járásbíró ismételtén megnyitja a folytatolagos tárgyalást. Jelen van a két kiscgazda, Szilágyi és **Rési**, ügyvédjük: **Antal Géza** dr. illetve **Springer József**, míg hites szakértőnek **Reitz János** állategészségi főfelügyelő, de megjelentek **Mikepércs** és **Tiszafüred** tehető polgárai is tanúnak, a községbíró épen úgy, mint aki a vitás lovat bilyogozta, mert hogy ez a per végre megy, a község becsülete is kockán forog . . .

Nyerített! . . .

Elsőnek **Mikepércs** tanui vonulnak fel, **Vigvári József** községbíró, **Kelemen Sándor** és mások, akik eskü alatt bizonyították, hogy mikor Szilágyi elveszett lovat megtaláltak s a csendőrök visszahozták **Mikepércsre**, az R bilyog alatt tisztán látszott az Sz bilyog is.

— *S azután a paripa maga tett akkor vallomást Mikepércsen* — folytatták a tanuk. A csendőrök a megtalált lovat a községbíró tanácsára elengedték a községháza előtt. A Szilárd paripa elindult s a kacskaringós utakon teljesen magától egy év múltán is házatallt. Szilágyiék kapuja be volt zárva, mire a Szilárd feltette a fejét a kapura s felnyerített. Mikor beengedték, visszament az istállóba régi helyére és — nyerített örömben.

Ezután a tiszafüredi tanuk vonultak be, akik pedig a ló tiszafüredi eredetét bizonyították.

— *Ott ellett az Tiszafüreden*, — mondták — ott nevedkedett. Sokszor mondogatták: be szép állat, be gyönyörű jószág . . .

Jöjjön a borbély . . .

Buday járásbíró az ellentétes vallomások után kiadta a parancsot:

— *Jöjjön a lóborbélyművész is, teljesítse kötelességét.*

A lóborbélyművész **Végh Imre** fodrászmester személyében meg is je-

lent. Bevezették a Szilárd paripát a törvényszék udvarára s Vég Imre és hólygyőző géppel hozzákezdett a Szilárd paripa megnyírásához. Körszékül, a bilyog helyén lenyirta. Nagy közönség gyűlt egybe, megjegyzésekkel kísérték a különös műveletet, míg a Szilárd paripa busan lógatta nagy fejét. De türelmesen várta a nyírást...

A nyírást után mind szemtelenebbé vált, hogy a Sz betűnek se híre, se hamva. A Szilágyi-tábor azonban csak erősítette:

— Itt az Sz, ott az Sz, csak a vak nem látja!

A kedélyeket a lónyíróművész csilapította le, aki a bíróság előtt egyszerre a következőket mondotta:

Ajánlom a megborotválást is

A bíróság el is rendelte: Előkezdte a pamacs s borotva, beszáponozták a Szilárd paripa balcombját s gyors borbélyezék megborotválták a szegény lovat. A nyírást még csak várta Szilárd, de a borotválásnál kezdte elveszíteni a türelmét. Felragta a fejét, szemrehányólag hátra nézett, majd rugott is egyet. Alaposat. Szerencsére csak a szappantartó tálat törte el.

Tiszafüred győzött

A lónyírás 500, a borotválás 250 koronába került. Megérte, mert kiderült az igazság. Mindenki megdöbbent, hogy az R bilyog az egyedül, tehát Rési a ló, Sz bilyog a se híre, se hamva. — Szilágyinak nincs igaza.

Evetük már könnyen ment az igazságszolgáltatás. Reitz főfelügyelő szakértői véleményében kifejtette, hogy a ló 10 éves, tehát itt is Résié van igaza, sőt a végén szenzációs fordulat történt. Maga Szilágyi József sem mert megesküdni, hogy a Szilárd paripa az ő elvesztett lovával azonos.

A lónyírás nekem befűtött — mondotta elkeseredetten. Ha bilyog nincs, ló sincs...

Ítélet: perköltség

Budaj járásbíró egy perc alatt kész volt az ítélettel. Szilágyit a ló tulajdonjogát vitató keresetével elutasította, ellenben Rési javára megítélte a 206 napi tavollétért a napi 100 koronát, vagyis 20,600 koronát és a perköltséget 48 ezer koronát.

A per ugyanis igen drága volt. Sokba került a ló háromszori beszállítása Tiszafüredről, szakértői díjak, tanudíjak, lóborbély díja. Pedig a költségekben nincsen benne még az ügyvédek díja sem, szintén pár tízezer korona.

Az ítélet jogerőssé vált. Szilágyi nem felebbezett. A lóborbély derék borotválása, nyírása, őt is meggyőzte. Kifelé menet, amint győztes pertársa Rési boldogan veregette jogerős tulajdonát, a megborotvált Szilárd paripát, busan fésé hajtott.

— Se pénz, se ló, csak nyakamon a sok perköltség, 100 ezer korona.

Majd keservesen nótázni kezdett. Nagy a feje busuljon a ló... A Szilárdért busulni nem jó...

Tamássy László.

— Ma Harry Piel Urániában

A városi közgyűlés a polgármesteri szék betöltése mellett foglalt állást

Küldöttség viszi fel a kormányhoz a határozatot

A városi törvényhatósági bizottság pénteki közgyűlésén dr. Sz. Kun Béla és több társa önálló indítványt terjesztett a közgyűlés elé az üresedésben levő polgármesteri szék betöltésének ügyébe.

Az önálló indítvány megokolásánál dr. Sz. Kun Béla rámutatott arra, hogy 1920-ban kellett volna megejteni az általános tisztújítást, ekkor azonban a kormány megigérte, hogy rövidesen elkészül a közigazgatási reform s a város elhalasztotta a tisztújítást.

Fontosnak tartja a polgármesteri szék betöltését. Indítványuk nem személy ellen, vagy személy mellett szól, hanem véget akar vetni a négy év óta húzódó állapotnak.

Zelinger: Igérjük, jó fiúk leszünk!

Indítványozza, hogy ismétlje meg a közgyűlés a már két ízben hozott határozatát s intezzen a kormányhoz feliratot a polgármesteri állás betöltésének engedélyezése érdekében, kérjék fel a főispánt: ő is lépjen közbe érdekükben a kormánynál, továbbá a közgyűlés által a kormányhoz intézett feliratot a főispán egy két tagú küldöttséggel vigye fel Budapestre.

A kérdéshez egyedül Bakóczy Gábor szólalt fel, aki nem járult az önálló indítványhoz hozzá.

A közgyűlés végül is egyhangulag elfogadta az önálló indítványt s a küldöttségbe Sz. Kun Bélat és Nagy Józsefet választották be.

HÍREK

1923 április 28. (Szombat)

Prot.: Valéria. Kath.: Pál.

Időjárás: Hazánkban eső az utolsó 24 órában nem volt. A hőmérséklet általában emelkedett.

Időjárás: Továbbra is enyhe idő várható, sok helyütt esővel, zivattal.

Közművelődési könyvtár nyitva reggel 8-8-ig.

Egyetemi Könyvtár délelőtt 9-1-ig, délután 2-6-ig.

Csokonai színház fél 9 órai kezdettel Waldbauer—Kerpely hangverseny.

Apollo: Péntek este.

Urania: Havasok fia.

Vigszínház: Kolumbusz Kristóf.

A katolikus naggyűlés első napja délután 5 órakor.

Az Ébredő Magyarok Egyesületének gyűlése 6 órakor a központi helyiségben.

A KANSZ tanácsos szakszervezetének választmányi havi ülése 6 órakor Egyházter.

A jogászszakosztály második vitadélutánján előadást tart Pongrácz Elemér 2. számú teremben.

Gyógyszertárak közül éjjeli szolgálatot tartanak: Kossuth, Nap, Isteni Gond, Jese és, Csillag, Sas, Mátyás, ri ay lá s

— **Keresztyén egyesületek** nincs ujságárúsításra hely. A Ker. Nemzeti Liga debreceni főosztálya megfeleltette a közgyűlés ama határozatát, amelyben elutasította a ligának a Bika és a Városháza előtt felállítandó ujságpavilonra vonatkozó kérelmét. A belügyminiszter a városi törvényhatósági bizottság kérelmét feloldotta s új határozat hozatalra utasította a közgyűlést, amely pénteki közgyűlésén ismét elutasította a ligának az ujságpavilonok felállítására vonatkozó kérelmét.

— **Felemlték a városi tisztviselőket** fizetését. A pénteken tartott városi közgyűlés foglalkozott a városi közigazgatási tisztviselők és alkalmazottak, valamint a városi nyugdíjasok, özvegyek, árvák és kegydíjasok fizetése illetve nyugdíjának rendezésével és a 25 ezer koronás buzaárát véve alapul, a legkisebb fizetés 22 ezer koronában, a legmagasabbat pedig 84 ezer koronában állapította meg.

— **Felemlték a vágatási díjakat.** A városi közgyűlés a drágaság emelkedése folytán 100 százalékkal emelte fel a vágóhídi vágatási díjakat. A felemlt díjakat már szombattól kezdve szedni fogják.

— **Az áramszolgáltatás korlátozása.** A világítási vállalat értesíti a villamos áram fogyasztó közönséget, hogy 29 én, vasárnap reggel fél 8 óratól délután 2 óráig a hálózatot végzendő munkálatok miatt a Boldogfalvai kertben, máv. pályaudvaron és fűtőházban, Ispótyalaposon, Varga-, Posta-, Széchenyi-, Hatvanutcai, Vén-, Liba-kertekben, valamint a Kishegyesi, Master, Honvéd-, Bethlen, Csap-, Jókai, Htvan-, József kir. hercege, Széchenyi-, Arany János-, Miklós- és Erzsébet-utcákon s ezek mellék utcáiban nem lesz villamos áram szolgáltatás.

— **Eljegyzés.** Szigligeti Vajthó Jolán és dr. szigligeti Vajho Lajos m. kir. pénzügyi fogalmazó jegyesek.

— **Kabaró délután** rendeznek a debreceni nyomdászok május 6-án a Munkás Otthonban. Az ügyesen összeállított műsor és a szereplők buzgósága biztosítja a délután erkölcsi sikerét és az anyagi eredmény sem maradhat el a rendező gárda ambíciója mellett. Már is igen sokan leköltözték jegyeiket a szereplő tagoknál, tekintettel arra, hogy a helyek számozva lesznek. A szereplők maszkirozását Dianiska Ágoston végzi. Az előadás pontosan délután 5 órakor kezdődik.

— **Vasárnaptól kezdve drágább lesz a villamos.** A pénteken tartott városi közgyűlés a helyi vasut által elhasznált áram árának s ezzel kapcsolatban a villamos tarifa felüemelésének kérdésében úgy határozott, hogy a társaság április 29-től május 30-ig az áramárért 76 80 fillért tartozik kilowattónként fizetni. Junius 1-től kezdődőleg azonban a város a szénárak alapján számított áramár fizetésre fog áttérni. Kimondotta továbbá a közgyűlés, hogy a villamosjegyek árát április 29-től 100 százalékkal felemeli. Így vasárnaptól kezdve a szakaszjegy 40 korona, a vonaljegy pedig 60 korona lesz. Ezzel szemben azonban a bérletek, illetve heti kártyák árát csak 70%-al emeli fel a Hév. Csáki János javaslatára átír a közgyűlés a Hév. igazgatóságához, hogy a villamoskocsikat a kora reggeli órákban indítsa meg, amikor különösen az egyetemi hallgatók, munkások és a vonathoz igyekvők veszik igénybe a villamos vasutat.

— **Ma Harry Piel Urániában**

Katolikus napok Debrecenben

A debreceni katolikus egyesületeknek a Tiszántul katolikus szervezeteivel együtt rendezendő háromnapos gyűlésére az előkészületek már teljesen befejeződtek és szombaton délután megkezdődnek a katolikus napok.

A naggyűlésre számos vezető egyénisége a keresztyén mozgalmaknak érkezik Debrecenbe, élükön dr. Vass József népjóléti és munkaügyi miniszterrel, aki a Bika dísztermében vasárnap délután tartandó naggyűlésen *A magyar állam alapjai* címen ad elő.

Az ünnepségek első napja szombaton lesz, amikor délután 5 órakor P. Bangha a r. k. templomban szent beszédet mond. Utána az Eucharisztikus Liga körmenetet tart a templomból kiindulva a Szent Anna-utcán a gör. kath. templomig és vissza, melyen az egyesületek zászlókkal és jelvényekkel vesznek részt.

A hal, a víz és a tej

Debrecen város közgyűlése

Debrecen város törvényhatósági bizottsága pénteken délelőtt 9 órai kezdettel tartotta közgyűlését a városháza nagytermében.

Miután Hadházy Zsigmond dr. főispán az ülést megnyitotta, Bakóczy Gábor napirend előtt felemlítette a januári közgyűlésen közte és a tisztifőügyész között történt incidenst, amely a hal-ügy tárgyalása alkalmával egy félreértett mondaton alapult, s amelyért a tisztifőügyész öt feljelentette. Kijelenti, hogy az egész ügy a félreértésen alapult. A közgyűlés a kimagyarázást tudomásul vette.

A vízveszélyes körnt

A polgármesteri jelentésnél Tervegy Tamás rámutatott arra, hogy a városi vízvezeték vize használhatatlan.

Dr. Tüdös Kálmán tisztifőorvos kijelentette, hogy a vízvezeték vizében a vizsgálat eredménye szerint 1913 óta nem fordult elő bacillus. A vízvezeték vizét azért használhatatlan, mert a csőhálózatot már hónapok óta nem öblítették át. A tanács figyelmébe ajánlja a hálózatot, legalább minden második hónapban öblítsék át.

Ezután Zelinger Ede teszi szavá a debreceni piacokra felhozott hamisított tej, tejfel és túró ügyét. Ugy látja, hogy

a tejvizsgálatot mostanában elhanyagolják.

Balkányi Ede tisztifőorvos kijelenti, hogy a piacra hozott tejet és tejtermékeket a vegykeresleti állomás vezetője állandóan ellenőrzés alatt tartja s ha valakinél hamisított tejet talál, nyomban kiöntik, tulajdonosa ellen pedig a legszigorubb eljárást indítják meg.

A közgyűlés ezután a polgármesteri jelentést tudomásul vette.

— **Társadalmi és egyesületi élet.** Az Ébredő Magyarok Egyesülete 28 án, szombaton este 6 órakor a szokott helyen gyűlést tart.

— **Ma Harry Piel Urániában**

Mielőtt vásárolna nézze meg Piac 67.
Hajdusági férfi és fiuruha áruház kirakatjait. Vármegyeház kapujával szemben

— Husz százalékkal drágul a dohány. Vasárnaptól kezdve az olcsóbb minőségű dohány ára 20%-al, a finomabb minőségűeké pedig 50%-al lesz drágább.

— **Ma Harry Piel Urániában**

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Szombat délután: Aranymadár.
este: Waldbauer—Kerpely vezénnyel.

Vasárnap délután: „Belend Isték”
este: Sárga csikó.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Holnap este Sárga csikót játszik.
Cserebereben Halassi Mariska és Kardoss Géza énekel és táncol.

Timárlla ma délután Aranymadár operettben lép fel.

Ma este fél 9-kor Waldbauer—Kerpely hangverseny.

Vigaszínház mozgóban Kolombus Kristóf ezer kezdeményest művészi képekben, míg eljut Ameriká párizsihoz.

Harry Piel filmje Havasok fia svájci felvételekkel az Urániában.

Jóni Démen cirkusz Liliumtípró.

Péntek este egy zsidó család tragédiája 6 felvonásban ma és holnap az Apollóban. Jegy-érvétel.

TESTEDZÉS

Atletikai nagytréning lesz vasárnap délután fél 4 órai kezdettel a kerületi tréner vezetése mellett, ami egyúttal válogató is lesz, hogy ki mely számra dolgozzék specialisan az idei szezonban. — A debreceni egyesületek atlétái tehát a tréningen teljes számban jelennek meg.

A DEAC elsőcsapatbeli játékosai ma este 7 órakor az Egyetemi Körben értekezletet tartanak.

ÉRTÉKPAPÍR

A gazdátársadalmi értekezlet, amelyed vasárnap délelőtt 9 óra hívtak össze, nem a városházán, hanem a Kamara hivatalában (Piac utca 9. szam, I. emelet) lesz.

A TŰZSÉB

Magyar korona: 10¹/₂

Zürichi zárlat

Berlin 185, Hollandia 215, Newyork 551¹/₂, London 2550, Páris 3720, Milano 2710, Prága 1635, Budapest 10¹/₂, Belgrád 567¹/₂, Varsó 120, Bécs 77, osztrák bélyegzett 77, Szófia 410.

Devizaközp. niv. árt.

Bukarest lei 2550—750, angol font 23750—24550, márka 17—19, lira 257—67, Páris 346—56, francia frank 351—61, Prága szokol 152—58, svájci frank 940—70, osztr. korona 725—55, dollár 5150—300, Belgrád dinár 53—55.

Értékpapírpia

A magasabb zürichi jegyzés követ eztében az üzlet lanyha volt. Zárlat felé az irányzat élénkítő forgalom mellett javult.

Terménytőzsde zárlat

Az árak cső kentek, mert sem a spekuláció, sem a malmok nem vásároltak. A gabonapiacra egy-két vagon kötés csak zabban és tengeriben volt.

Hivatalos árak: Buza 76 kilós tiszavidéki 27¹/₂—75, egyéb 270—72, 78 kilós tiszavidéki 275—80, egyéb 272¹/₂—77¹/₂, rozs 170—175, tak. árpa 145—50, sőtárpa 155—65, zab 160—65, tengeri 155—160, korpa 81—82, lucerna magyar 80—100.

Házának, földjének, szőlőjének

eladását nemcsak közvetíti, hanem azokat

— ha azok kedvező, jutányos és alkalmi vételnek —

megvásárolja a saját részére a Nagy Lajos ingatlanforgalmi Iroda Veres utca 9.

Értékpapír árfolyamok

Bankok:	Százári	69000	Vegyesek:	Stummer	255000
Angol	0,725	Kohó	110000	Telefon	38000
Hazai	115,0	István	10500	Temesi sör	—
Agrár	3400	Köb. téglá	23000	Pannonia	5150
Magyar hitel	47000	Északmagyar	—	Török	5100
Jelz.	2275	Cement	25000	Pamut	51000
Leszámitoló	8600	Drasche	49000	Vasm. vill.	17000
Olcsa	2175	Magnesit	32000	Zagyvapáfalv	29000
Öntvény Hitel	15800	M. aszfalt	9750	Villányi	4600
Angolbank	—	M. Ált. Kész.	355000	Mezőgazd.	149000
Bosny. agrár	55,0	Kerámiai	35000	Klein és fia	7800
Iparbank	5000	Nagybányai	17400	Turul	1500
Horváth	—	Ujlaki	28500	Georgia uj	143000
Hermos	2450	Urikányi	225000	Unio színház	—
Ingatlan	3500	Salgó	160500	Vármegyei	7700
Forgalmi	3100			Mezőhegyesi	83500
Ker. hitel	5500	Nyomdák:		Faipar:	
Földhitel	33500	Athenaeum	30500	Alt. Faipar	2200
Közp. Jelz.	1500	Stefaneum	6600	Dunaharaszti	3650
Városi	1900	Globus	6350	Cserző	—
Merkur	2400	Pallasz	18000	Egy. fa	1975
Nemz. bank	2600	Révai	8500	Fűtőgyár	6050
Kere-k.	52000	Rigler	19500	Guttmann	32000
Cseh	2475	Kunosi ex	2500	Hazai	14000
Német	1900	Kunosi jog	—	Körösbányai	1950
Takarék és biztosítók:		Vas- és gépgyárak:		Kronberger	5150
Belvárosi ex	4500	Koburg	17500	Ligunum Trus	11900
Fővárosi	10000	Csáky	9900	Erdő	1875
Lipótvárosi	1700	Gépgyár	37000	Malomsoky	2800
Magy. Ált. ex	14000	Fegyver	275000	Nemzeti	41000
Pesti hazai	6400	Franklin	24000	Lichtig	3480
M. orsz. tak.	10000	Ganz D.	2200000	Lichtig uj	2075
Első Magy.	285000	Ganz vill.	295000	Ofa uj	50000
Fonciéra	19000	Ganz vill. uj	—	Magyar Lloyd	—
Jég	5400	Gép és vasut	17500	Rézsbányai	10000
Pannonia	41000	Györffy	19000	Szalonia	7500
Magy.-Francia	10000	Kaszab	18000	Union	188000
		Kühne	23500	Viktoria	3400
		Láng uj	—	Zabolai	23250
		Láng	47000	Zentai	—
		Lipták	5600	Honifa	2100
		Mág	21000	Magyar Amer	7050
		Magyar acél	82000	Me-kur	—
		Magyar-Belga	40000	Közlekedési váll:	
		Motorgyár	16000	Adria	93000
		Ólom	8600	Atlantica	22500
		Vegyipar	12250	Levante	123000
		Vagongyár	29000	Miskolci	11500
		Roessemanu	25800	Trust	23500
		Schlich	31000	Trust uj	—
		Schuller	18000	Nova	27000
		Tendlorf	18750	Közuti	7150
		Wörner	7550	Városi	1400
		Hofner	53000	Déli	1850
		Rima	27800	Allamvasut	10900
		Chandvir	43000	Bur	5300
Bányák és téglagy.					
Beocsini	145000				
Brassói	—				
Borsói	35000				
Lőrinci	18000				

Nem hivatalos értékek: Pyramis 4500—5000, Foresta 5500—700, Fabank 800—895, Déi cukor 175—8500, Korvin színház 500—50, Korvin film 750—850, összevont Korvin 800—10000, Kontinentál film 1000—50, Lloyd Bank 1300—400, Zsolnai műtr. 40—45000.

Könyvujdonságok:

Porzolt: A szerelem könyve alapára 4.— K
Leckék a házasságból alapára 4.— K
Forró Pál: Halkuló vagyak alapára 2.50 K
Heinburg: Dannz doktor és felesége alapára 2.50 K
Dr Szondi: Schwachsina und inner Rekretion I. alapára 4.— K
Szorzószám 270.
Kaphatók

CSÁTHY FERENCZ
egyetemi könyvkereskedés és irodalmi vállalat részvénytársaságnál Debrecen FERENCZ JÓZSEF-UT 8. SZÁM.
Telefon 2—96.

Könyvujdonságok mindennap érkeznek.

Apponyi-utca 27. számú ház azonnal elfoglalható lakással, 200 □-öi termő szőlővel eladó.

Felvilágosítást ad dr Ember Ernő ügyvéd Piac-utca 42 szám. Telefon 476.

Elsőrendű étkezésre burgonya 25 k o r. 25 kilója
Központi élelőstárban Apollo mozival szemben Miklós-utca 2. sz.

Kilencven holdas buzatermő birtok
épületekkel, élő és holt felszerelésekkel együtt eladó!
Rögtön is átvehető!
Szolnokmegyében, Mezőtúr város határában, a városhoz 3 kilométernyire. Mezőtúr rendezett tanácsu város, 35 ezer lakossal, református főgimnáziummal és felsőbb leányiskolával.
Bővebb felvilágosítás nyerhető a birtok eladása felett rendelkező Nagy Lajos ingatlanforgalmi Irodában Veres-utca 9. szám.

PARFÜMÖK - PIPERE SZAPPANOK
Kölniszeszek, Arc- és kézkremlék, Fogpaszták, Fogkefészték, Kótszerek stb. legolcsóbban beszerezhetők a
KORZÓ DROGUERIÁBAN Piac-utca 42. Telefon 14—80

Poloskairtást
vállal felelősség mellett a m. kir. szabadalmi hiv. által kipróbált és a szabadalmi bíróság által jóváhagyott törv. védett gázfejlesztő gyertyával
Ráthonyi Gábor szabadalm. féregirtó
Debrecen, Széchenyi-utca 40.
Vidéki levelekre azonnal válaszol vagy kiutazik. Szabadalm. poloskairtószert kapható.

Apró hirdetések

Baktáros
esetleg nyugdíjas, műszaki ismeretekkel, jó írással kerestek. Cim a kiadóhivatalban.

Megbízható,
tisztá, a háztartás minden ágában járatos **gazdasszonyt** keresek debreceni háztartásom vezetésére. Cim a kiadóban.

Tíz hektó
kitünő homoki bor olcsó áron eladó. Értekezhetni Burgondia-utca 5. sz. a. d. n. 2—4 óra között

Veszek használt
jókabban lévő könyv-állványt (etager). Cim a kiadóban.

Finom uri család
házi koszt kapható. Cim a kiadóban.

A főtér közelében
izléseesen berendezett külön bejárata szobát keresek május hónapra magános urinó részére. Ar mellékes, esetleg természetben is. Ajánlatok „lakás” jellegre.

Jókabban lévő
2 db keményfa ágy, 1 ruhaszekrény, 1 asztal jutányos áron eladó. Kállai, Boeska-tér 5.

Zongora,
Wirth-féle teljesen új, bérbeadó. Értekezni Burgondia 5.

Ézüstkoronákat, aranypenzt magas áron veszek. Timár-u. 11. sz.

Nehéz az élet!
Jó ruhába járn gondot ad, VÉGHEZ olcsón beszerezni tessék. Értekezhetni használt uri ruhák eladása vétele és alkalmi ruhák kölcsönzése Vár-utca 2. sz. (Zonedével szemben).

Minium, valódi, olcsón kapható
Timár u. 11. Telefon 10 92

Albérletbe vennék egy nagy szobát
butorral, vagy butor nélkül a Veres-utca közelében.
Magas bért fizetek!
Szives ajánlatot kér Nagy Lajos Iroda Veres-utca 9.

Bécsi női kalapujdonságok
megérkeztek. — Átalakítások formálások és festések modellek után rövid idő alatt készülnek

Kohn Helén kalapszalonjában Piac-utca 73. sz.

Eladóház
a Piac-utcán, Szt. Anna-utcai részén. Értekezhetni Batthányi-utca 17. sz a. ügyvédi irodában